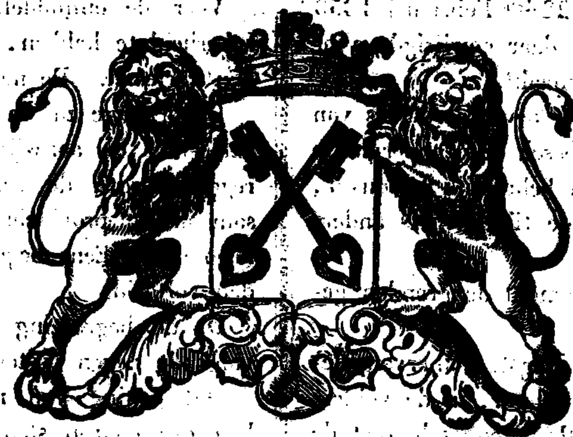
1854. LEYDSCHE COURANT. N°. 35.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

WOENSDAG, 22 MAART.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke nummers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 21 *Maart.*

Wij vernemen dat de faculteit van *Wis-* en Natuurkundige Wetenschappen aan onze Hoogeschool in hare vergadering van den 16den dezer besloten heeft:

1°. dat de antwoorden op de door haar den 8sten Febr. ll. uitgeschrevene prijsvragen ook in de *landtaal* zullen mogen geschreven worden.

2°. dat zij zullen kunnen worden ingezonden tot en met den 31sten Dec. 1854.

— Onder de lectuur die heden ten dage wijd uitgestrekten omvang en invloed heeft, behooren voorzeker de nieuwsbladen. Niet alleen hebben de groote steden hare dagbladen, maar ook vele kleinere plaatsen bezitten hun eigen blad, terwijl er daar en boven voor verschillende bijzondere belangen opzettelijk week- of maandbladen zijn ontstaan. Zoo heeft men bladen voor den landbouw, voor de nijverheid, voor de regtsgeleerdheid, voor de geneeskunst, verscheidene bladen van kerkelijken en theologischen aard, de laatsten hoezeer alle op wit papier gedrukt, niet te min zeer uiteenloopend van kleur.

Meermalen werden er ook proeven genomen tot vestiging van een Academisch blad; tot hiertoe mogten zij weinig slagen. Thans heeft er zich weder een opgedaan, onder den titel van *Universiteitsblad*, en van dit blad, van welks bestaan en rigting wij in onze Academiestad wel niet onkundig mogen blijven, willen wij hier onzen lezers eenig berigt geven.

Het verschijnt 's Woensdags om de veertien dagen, behalve in de Zomer-Vacantie bij den Boekhandelaar v. Kesteren te Amsterdam. Het eerste nommer verscheen den 1sten Maart. Het *woord vooraf* is allezins geschikt om allen die in de ontwikkeling en vorming der Studenten-maatschappij ernstig belangstellen voor het blad in te nemen. »Het blad," wordt daarin gezegd »moet ingrijpen in het leven, wat er goeds is in de Studentenwereld krachtig bevorderen, wat verkeerd is bestrijden, kan het zijn, vernietigen. Bedriegen wij ons niet dan zijn het voornamentlijk drie rigtingen in haar, die onze aandacht moeten trekken. Er is er een die den eernaam van Student tot schande maakt. Zij vergenoegt zich met vormen, die zij verbastert; zij maakt vrijheid tot bandeloosheid, jeugdige veêrkracht tot schaamteloozen overmoed. Deze rigting moet worden gedood. Geen wonder, dat zij tot een ander uiterste aanleiding gaf, waar eenzijdigheid in beschouwingswijs heerscht. Verdiende verachting voor een partij, die nergens de overhand heeft, deed de oogen sluiten voor wat er goeds overbleef. Zich wachtende voor dit uiterste, zijn er eindelijk die den naam van Student een eeretitel rekenen, maar vragen naar kunde en humaniteit aan wie hem dragen. Wij willen zoeken naar waarheid en haar uitspreken; dwalen wij, men toone het ons aan, en openlijk zullen wij het belijden. Dit zij ons standpunt tegenover onze Medestudenten. Ten opzigte van Hoogleeraren zullen wij niet vervallen tot dwaze aanbidding van alles wat zij doen; waar wij ons oordeel uitspreken, moet het zijn eerlijk, vrijmoedig, onafhankelijk. Wij zullen echter niet schroomen onze ware hoogachting te erkennen voor hen, die zich naauw aansluitend aan hun leerlingen, niet slechts hen willen vormen voor de wetenschap, maar ook voor het leven. Het *Universiteitsblad* worde het Orgaan der Studenten-maatschappij."

Twee Studenten in de Godgeleerdheid en twee in de Regtsgeleerdheid onderteekenen dat Woord.

Wij laten ten slotte hier een kort verslag van den inhoud der drie eerste nommers volgen.

N°. 1. bevat behalve het vermelde *woord vooraf*, een art. getiteld: *Uit het Studentenleven*, N°. 1: *Vorming onder Studenten*, 't geen nuttige wenken behelst omtrent het begrip van Student te zijn en den omvang der studie.

Van het slot in n°. 2, deelen wij hier ter proeve van den geest waarin dit stukje geschreven is, het einde mede: »Over 't algemeen wordt er voortgeleefd, men ziet elkaâr, praat, keuvelt soms fideel, beuzelt nog meer, en zoo vliegen voor Studenten, hierin ook slaven van den slender, de kostbare dagen heen.

»Dat is 't" zegt misschien de een of ander, »'t is alles slender, want hoe zouden niet velen 't met u eens zijn dat het anders en beter moest en kon zijn." Daar is de worm, die ook aan onze maatschappij knaagt, de krankte, die ook daar in de aderen woelt. Lezer, laten wij 't niet alleen hierin eens zijn, maar ook daarin, dat 't jongelingen past, zich, nu 't tijdig is, aan te gorden tegen dien vijand. *Ons* kan het gelukken een overwinning weg te dragen, 't geen hun, die doortrokken zijn van talrijke verkeerde beginselen der oude, groote maatschappij, onmogelijk is geworden." Daar achter volgt onder het rubriek *Verslagen*, iets over Studenten-Almanakken in het algemeen en den Amsterdamschen in het bijzonder, alsmede over den Leydschen Almanak.

N°. 2. bevat een art. *over de vervulling der vacature te Utrecht*; ten betooge dat de Hoogleeraar Moll bij uitnemendheid waardig was Royaards op te volgen. Een stuk dat, hoe men over die benoeming denke, den schrijver van wege de vereeniging van vrijheid en bezadigdheid, van wege de onpartijdigheid der in het licht stelling van de verdiensten van beide uitstekende mannen, bij de ingenomenheid met den geliefden leermeester, naar ons inzien vereert.

Voorts bevat N°. 2 onder de *Verslagen* het begin van een stuk over den Groningschen Almanak en aankondiging van het vierde stuk van het Anthropologisch onderzoek van C. Pruys van der Hoeven. Wij lezen daarin onder anderen het volgende:

»Het is inderdaad een heerlijk verschijnsel, wanneer wij onder de beoefenaars der natuurwetenschappen en physiologen onzer dagen, enkele mogen aantreffen, die niet door eenzijdigheid werden verleid tot miskenning van hetgeen voor den mensch het heiligste en verhevenste is, die den stof niet verheffen, ten koste van den geest, en het Materialisme niet huldigen met verloochening van het positieve Christendom."

N°. 3 bevat twee stukken, over de Stadsbibliotheek en over het scheikundig Laboratorium te Amsterdam. Iets over het Medisch dispuut van Prof. Donders, en onder de *Verslagen* een stukje aan de redactie van het kerkelijk Weekblad over eene dissertatie de realismo en nominalismo, en 't vervolg en slot over de Studenten-Almanakken. Voorts vindt men onder het rubriek berigten, wetenswaardige bijzonderheden uit de geleerde wereld.

Het komt ons voor dat de aanvang dezer onderneming zich in velerlei opzigt aanbeveelt en wel kans heeft om dien bijval, die ondersteuning en medewerking te vinden, welke zulk een blad behoeft zal het geen kwijnend aanzijn voortslepen, maar krachtig bloeijen als de jeugd, waarvan het tot hiertoe ter harer eere uitging en waartoe het, volgens zijne bestemming, tot haar nut moge terugkeeren.

— Uit onderscheidene gemeenten en dorpen van Zuidholland vertrekken vele werklieden, sommige met hunne gezinnen, naar den Haarlemmermeerpolder, uitgelokt door de hooge daggelden, welke aldaar te verdienen zijn; anderen gaan derwaarts, omdat zij niet het noodige werk in hunne gemeenten kunnen vinden. In enkele zeer kleine gemeenten heeft deze emigratie invloed op de bevolking. Ofschoon er geene woningen in den omtrek van den polder gevonden worden, zullen deze werklieden er tenten en keeten opslaan, om er zich voorloopig te vestigen. *(N. R. C.)*

— Eergisteren heeft Ds. ter Haar van den kansel in de Zuiderkerk te Amsterdam aan zijne gemeente aangekondigd, dat hij het Hoogleeraars-ambt in de Godgeleerdheid aan de Hoogeschool te Utrecht had aangenomen.

— Ll. Zaturdag is in eene plegtige zitting van het Prov. Geregtshof van Noord-brabant te 's Hertogenbosch, de Hoog Wel-Geb. Heer Mr. J. B. Baron van Hugenpoth tot den Berenclauw als Advocaat-Generaal bij dat Hof geïnstalleerd.

— Te Zevenhoven is de Kermis afgeschaft. Te Nieuwveen is bepaald dat de Kermis voortaan jaarlijks zal aanvangen den eersten Maandag der maand Augustus en duren tot en met den eerst daaraanvolgenden Vrijdag.

— De nieuwe *Dr. Cour.* meldt uit Veenhuizen dd. 16 Maart: De Heer E., landbouwer te Norg, heeft een kamp land, dat hij eenigermate deed verlagen en heeft alsnu ontdekt, dat er eene soort van metaal in het daaruit gegraven zand aanwezig is. Men wil, dat het goud of koper is, en men heeft het, naar men zegt, reeds naar een deskundige gezonden, ten einde het onderzocht worde.

— In eene voorgaande zitting der Staten-Generaal werd eene voordragt aangeboden, tot het verleenen van bijdragen voor een uitwaterings-kanaal van Grave naar den Amer. De Regering heeft thans hieromtrent eene zeer uitgewerkte Memorie van Toelichting ingediend, waaruit wij, om den aard van dit belangrijk werk te doen kennen, het volgende mededeelen.

De zedelijke verpligting die op den Staat rust om een groot deel van Noordbrabant, dat telken jare door overstrooming en hoogen waterstand, soms tot laat in den zomer, deerlijk geteisterd wordt, in de pogingen tot verbetering van dien toestand te hulp te komen, kan niet wel, zoo 't schijnt, in twijfel worden getrokken.

Tot toelichting van deze voordragt van wet zal het voldoende zijn te her-

halen wat in de Memorie van Toelichting van het den 22sten Februarij 1853 aangeboden ontwerp is gezegd, aangevuld en hier en daar gewijzigd, voor zoover de stand der zaak op dit oogenblik het noodig maakt.

De uitgestrekte polders en vlakten, die aan den linker oever der Maas van Grave af tot Vlijmen en in den omtrek van 's Hertogenbosch eene oppervlakte van ongeveer 26,000 bunders beslaan, behoeven, om behoorlijk bebouwd, geweid en gehooid te kunnen worden, sedert overoude tijden niets anders dan eene behoorlijke waterlossing.

De bestaande waterlossingen zijn hoogst gebrekkig, omdat de gronden gelegen zijn beneden den gewonen stand der rivier.

Volgens het verslag door Gedeputeerde Staten in de jongste zomervergadering der Staten uitgebragt, bedroeg het aantal bunders land, in de polders langs het zuiderboord der Maas van Grave naar 's Hertogenbosch met de omstreken dezer stad, die geacht werden bij het laatste hooge binnenwater geheel of ten deele onder water gestaan te hebben en alzoo nog in Junij 1853 in onvruchtbaren staat te verkeeren, niet minder dan 10,100 bunders, dus meer dan de helft der gansche oppervlakte.

De uitbreiding der ontginningen, vooral in Belgie en later ook in Limburg alsmede in Noordbrabant, vergrootte zeer den waterlast der lage landen door meer regtstreekschen en vermeerderden toevoer van water langs de Dommel en de Aa.

De landstreek langs deze riviertjes heeft evenzeer behoefte aan eene verbeterde afwatering, dit zal door het ontworpen kanaal bereikt worden, en kan, volgens schatting, 260,000 bunders in meerdere of mindere mate bevoordeelen.

De verbreeding en uitdieping van vele rivieren in de Meijerij versnelden den afvoer en verhoogden den stand van het water bij 's Hertogenbosch. Ook de aanleg der Zuidwillemsvaart bezwaarde de benedenlanden.

Reeds op den 22sten Julij 1818 werd de noodzakelijkheid van den aanleg eener betere uitwatering door de Staten van Noordbrabant vastgesteld. De uitvoering werd aan eene Commissie opgedragen, die echter hare taak in 1824 staakte, waarop de zaak tot in 1828 bleef rusten. In dat jaar werd het maken van een plan weêr opgevat.

De politieke omstandigheden van het jaar 1848 waren oorzaak, dat in den beginne aan de verwezenlijking van het plan niet meer werd gedacht.

Bij het Koninklijk besluit van den 8sten Mei 1840, werd eene Commissie benoemd, bestaande uit officieren der Militaire Genie, ambtenaren van den waterstaat en leden van Gedeputeerde Staten van Noordbrabant.

De Regering vond sedert 1848 alle reden om zich de zaak, die hoe langer hoe meer voorziening eischte, met ijver aan te trekken.

Na een overleg met het Departement van Oorlog, dat tegen geen der ter sprake gebragte plans, behoudens te nemen maatregelen van voorzorg, hoofdbezwaren uit het oogpunt van 's Lands verdediging deed kennen, en nadat de ramingen der onderscheidene ontwerpen waren opgemaakt, werden de Staten van Noordbrabant in de wintervergadering van 1851, verzocht eene beslissing te nemen, opdat de zaak niet langer wierd vertraagd.

Hun werden drie plannen voorgelegd: 1°. dat, volgens hetwelk het kanaal zou uitloopen in de Oude Maas, waaraan, volgens het inzien der Regering, de voorkeur moest worden gegeven, ware het niet, dat de heftige tegenstand der Benedendistricten onbevredigbaar scheen; 2°. dat van een kanaal, langs Geertruidenberg, naar het punt der zamenvloeijing van de Donge en de Oude Maas, waar de stroom den naam van Amer aanneemt; 3°. ingevolge hetwelk het kanaal zou worden gebragt in de Boven-Donge, even boven het voormalig fort Borstlap, met verlenging van het kanaal door den Emiliapolder naar het Vloedspui. Een nader overleg had ten gevolge, dat de Provinciale Staten, in de zomervergadering van 1852, zich met eene aanzienlijke meerderheid verklaard hebben voor het tweede ontwerp, dat, hoewel meer kostbaar dan dat naar de Oude Maas, echter de onderscheidene belangen het best schijnt te bevredigen. Het is dat ten behoeve waarvan bij het hier nevensgaand ontwerp van wet eene bijdrage van een millioen wordt aangevraagd.

In korte trekken zal nu de rigting van het kanaal worden aangewezen, met opmerking nogtans, dat bij de uitwerking der bijzondere ontwerpen welligt eenige afwijkingen moeten worden vastgesteld.

Het kanaal begint onmiddellijk bewesten de stad Grave en strekt westwaarts naar de Dieze; het volgt verder die rivier opwaarts tot aan het noordeinde van 's Hertogenbosch, loopt verder westwaarts naar de oostzijde van Geertruidenberg, en eindelijk noordwaarts langs de Donge tot in den Amer.

Blijkens de als bijlage medegedeelde raming, zijn de kosten van dit grootsche werk op ruim drie millioen drie maal honderd duizend gulden geschat.

Al wordt dus met bewilliging der wetgevende magt eene rijksbijdrage van een millioen verleend, dan moeten nog meer dan drie en twintig honderd duizend gulden in de provincie zelve worden bijeengebragt.

Verder werd ter bevordering der zaak een waterschap ingesteld voor de uitwatering van Grave naar den Amer. Het bestuur daarvan is belast met het vaststellen der bepaalde plannen of der rigting in hare bijzonderheden, onder goedkeuring des Konings, met de uitvoering onder bepaald toezigt van de waterstaats-ambtenaren en met het beheer, en aanvaardde in het voorjaar van 1853 zijne betrekking.

Van de gemeente 's Hertogenbosch is uitzigt op eene belangrijke bijdrage, ook de provincie zal, zoo als de Regering vermoedt, niet achterblijven.

Het kanaal kan vooral als een werk van provinciaal belang worden beschouwd. Alles noopt dus tot het bepaald vertrouwen, dat nog in 1855 met het sedert zoo vele jaren beraamd werk een aanvang zal worden gemaakt.

Voor de onmiddelijk belanghebbenden kan het niet onverschillig zijn, de zekerheid te hebben, dat van wege het Rijk de toegezegde bijdragen zal worden verleend. De nevensgaande voordragt schijnt dus niet ontijdig.

De bijdrage zal in vijf jaarlijksche termijnen, ieder van twee ton, worden verleend; de aanwijzing der fondsen voor het eerste gedeelte zal worden geregeld zoodra de zekerheid bestaat dat het bedrag der overigens benoodigde som in de provincie is, of zal worden bijeengebragt, en tevens het werk is begonnen. Eens begonnen, schijnt het in vier of vijf jaren te kunnen worden voltooid.

Op de begrooting van kosten tot een bedrag van ƒ3,360,000, komen de volgende negen posten voor, die van een tot ruim 6 ton bedragen, als:

Onteigening van ruim 371 bunders land met den aankoop en het afbreken der daarop staande gebouwen ƒ658,625. Aanleg van het kanaal door het Bossche veld, 406,350 □ el ƒ142,223, van daar tot aan den Moerdijk, 1,280,400 □ el ƒ448,140 en van daar tot aan den zeedijk te Raamsdonk, 1,157,423 □ el ƒ347,227. Aanleg van het kanaal bij Raamsdonk tot aan den Amer, 460,900 □ el ƒ161,315. Onkosten risico en winst der aannemers ƒ140,237. Schutsluis in Crevecoeur ƒ162,000. Zestien bruggen tusschen 's Hertogenbosch en de beneden-uitmonding ƒ100,320. en eindelijk een aarden fort met gemetseld gebouw aan den Melkdijk en verandering aan den vesting Geertruidenberg ƒ210,000.

's GRAVENHAGE, 21 Maart.

Z. M. heeft, uit HD. door de Tweede Kamer aangeboden vijftal Candidaten tot Raadsheer in den Hoogen Raad der Nederlanden benoemd den Heer Mr. J. D. W. Pape, Officier van Justitie bij de Arrond. Regtbank te 's Bosch; terwijl in zijne plaats, tot Officier van Justitie aldaar benoemd is de Heer Mr. R. Twiss Fz., thans in gelijke betrekking te Roermond.

— Bij Koninkl. besluit van den 18den dezer, is aan J. L. Franssen op zijn verzoek eervol ontslag verleend als Burgemeester der gemeente Valkenburg, (prov. Limburg).

— Bij Koninkl. besluit van den 17den dezer is benoemd tot Ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Ouderkerk aan den IJssel, tevens belast met de functien van Ontvanger der Rhijnvaart te Krimpen aan de Lek c. a., de Heer C. de Wilde, thans Ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Krommenie.

— Bij het Departement van Finantien is ontvangen eene som van ƒ226.18½, door een onbekende, onder het postmerk Amsterdam van den 16den dezer, ten behoeve van 's Rijks schatkist ingezonden.

— Alhier is het treurig berigt ontvangen, dat de jeugdige Erfprins van Zweden en Noorwegen, zoon van Z. K. H. den Kroonprins en van H. K. H. Prinses Louisse der Nederlanden, te Stockholm is overleden. De Prins was 15 maanden oud.

HH. MM., H. M. de Koningin-Moeder, benevens Prins en Prinses Hendrik hebben dadelijk bij Prins en Prinses Frederik een bezoek van rouwbeklag afgelegd. Ten gevolge van dit sterfgeval zullen de nog bepaalde partijen, welke bij HH. KK. HH. zouden gehouden worden, geen voortgang hebben.

Het thé-dansant met souper, dat heden ten hove zou plaats hebben, en waarvan in ons vorig nommer werd melding gemaakt, is wegens het sterfgeval tot aanstaanden Maandag uitgesteld.

— De Minister van Koloniën zal morgen (Woensdag) en die van Marine op aanstaanden Vrijdag, geen gehoor verleenen.

— Kerkvoogden van de Ned. Herv. gemeente te 's Gravenhage hebben de verbouwing van het kerkgebouw in het Willemspark gegund aan J. C. van Bierkom, te Utrecht, voor ƒ97,547.

Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Zitting van Maandag 20 Maart.

In deze zitting is aangevangen de behandeling van het wets-ontwerp tot regeling van het muntwezen van Nederlandsch Indië. Aan de algemeene beraadslagingen hebben deel genomen de Heeren van Bosse, van Goltstein, Rochussen, Stolte, Sloet tot Oldhuis en Thorbecke. De beide laatste leden teruggekomen zijnde op de vroeger plaats gehad hebbende beraadslagingen gehouden bij de interpellatie van den Heer van Eck betrekkelijk het Kon. besluit van 13 Januarij, n°. 64, tot handhaving van het eigendomsregt van den Staat op de gouvernements-archiven in de kolonien en bezittingen van het Rijk in anderen werelddeelen, zijn deze beantwoord door den Minister van Kolonien, die op morgen zal voortgaan met de bedenkingen tegen het wets-ontwerp zelf gemaakt te wederleggen.

De Kamer heeft bepaald dat de beraadslagingen zullen gehouden worden: 1°. over het wets-ontwerp tot vereeniging van sommige gemeenten, waaromtrent heden het eindverslag is uitgebragt, na afloop der behandeling van de op Vrijdag aan de orde gestelde wets-voorstellen; 2°. over het wets-ontwerp tot wijziging van Hoofdstuk X der Staatsbegrooting voor 1854, waaromtrent mede het eindverslag is ter tafel gebragt, op aanstaanden Maandag den 27sten Maart.

Zitting van Dingsdag 21 Maart.

In deze Zitting heeft de Voorzitter opgemerkt dat, zoo het reglement van orde veroorlooft bij de algemeene beraadslagingen over een wets-ontwerp, ook de gronden daar buiten gelegen te behandelen, aan die bepaling toch niet zoodanige uitbreiding mag worden gegeven, dat onderwerpen, waarover de beraadslaging is afgeloopen, bij die gelegenheid op nieuw ter sprake kunnen gebragt worden. Hij verzoekt dus dat als men gronden buiten het onderwerp gelegen, wenscht te behandelen, dit dan zoo kort mogelijk te willen doen.

Hierover ontstaat eene vrij uitvoerige beraadslaging, waarbij de Heeren Groen, Thorbecke, van Eck, van Nispen van Sevenaer en v. Hoëvell, alsmede de Voorzitter en de Ministers van Koloniën en die van Buitenl. Zaken het

woord voeren, welke beraadslaging eindigt met de aanneming van de volgende motie van den Heer Groen: »De Kamer, van de bereidwilligheid des Ministers van Koloniën tot het geven van inlichtingen, overeenkomstig art. 89 der Grondwet, volkomen overtuigd, gaat over tot de orde van den dag." Waarna de beraadslagingen over het Indisch muntwezen worden voortgezet.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 18 Maart.

Brieven van Malta zeggen, dat de verpleging der soldaten aldaar veel te wenschen overlaat en dat zij het aan boord der schepen veel beter hadden dan nu zij zich daar aan wal bevinden. Het gerucht zegt, dat de tweede afdeeling Engelsche troepen niet daar ontschepen zal, maar terstond den togt naar Turkye voortzetten.

— In de afgeloopen week zijn 3 vrouwen ten gevolge van gebrek aan genoegzaam voedsel door uitputting gestorven.

BELGIE.

Men meldt uit Leuven, dat een Hovenier, die reeds voor den winter Aardappelen had gepoot, Vrijdag ll. 225 Ned. ℔ nieuwe ter markt heeft gebragt. Zij zijn tegen één gulden het Ned. ℔ pond verkocht.

— Als eene bijzondere vruchtbaarheid bij het rundvee wordt vermeld, dat eene koe te Carnières vier kalveren, waarvan een met 2 koppen heeft geworpen.

FRANKRIJK.

PARIJS, 19 Maart.

De Heer de Villèle, Minister onder de restauratie, is na eene kortstondige ziekte, te Toulouse overleden. Hij had den ouderdom van 75 jaren bereikt. Met hem is de laatste der Ministers van Karel X gestorven.

— De Vice-Admiraal Graaf Jacob, oud-Minister van Marine, Grootkruis van het Legioen van Eer, is in 85-jarigen ouderdom overleden. Hij behoorde tot de beroemdste leden der Fransche marine onder de Republiek en het eerste Keizerrijk.

— In het Dagblad van Toulon van den 17den dezer wordt vermeld: gisteren avond is door de Officieren van de Fransche Zeemagt een prachtig feest gegeven aan die der Hollandsche schepen, welke in onze haven voor anker liggen.

— Onder de nieuwe verwoestingstoestellen, die in den aanstaanden veldtogt door onze troepen voor het eerst schijnen te zullen worden gebruikt, behooren zoogenaamde stikkogels. Daarmede zijn dezer dagen te Brest proeven genomen, en ooggetuigen verhalen dat eenige zoodanige kogels, in een besloten gebouw geworpen zijnde, eenen damp ontwikkelden die de in dat gebouw opgesloten dieren alle doodde en zelfs de artilleristen, welke op een kanonschot afstands van dat gebouw stonden, flaauw deed vallen.

— *l'Echo du Nord* meldt, dat de Heer Guilbem, Ontvanger-Generaal in het noorder departement, voor 1 millioen francs in de nieuwe leening heeft ingeschreven.

— Te Lyon zijn sedert eenige dagen valsche bankbiljetten van 500 fr. in omloop.

PRUISSEN.

BERLIJN, 19 Maart.

De voorzittende Minister heeft gisteren in beide de Kamers eene verklaring afgelegd, betreffende den staatkundigen toestand des Lands en de door de Regering te volgen gedragslijn, en heeft onder anderen gezegd:

»De Regering heeft besloten, om aan Pruissen al de aan dien Staat toekomende medewerking, ter instandhouding van het evenwigt in Europa, te verzekeren. Het landsvaderlijk hart des Konings verheugt zich dat hij voor Pruissen en zijne Duitsche Bondgenooten de zegeningen des vredes nog langer kan doen voortduren, dan zulks aan de meer onmiddelijk in het geschil betrokken mogendheden mogelijk is.

»In dien zin heeft Z. M. de Koning besloten, om eerst dan de van den oorlog zoo onafscheidelijke opofferingen van zijn volk te vergen, wanneer de wigtige en eigenaardige belangen des Lands, waarbij de eer en onafhankelijkheid van Duitschland bovenaan staan, dit gebiedend mogten vereischen.

»Zoolang het behoud of het herstel van den vrede het wezenlijke doel van de Weener Conferentie blijft, zullen wij daarvan geenszins verschillen, indien wij voor het aanwenden van vredelievende pogingen, zoolang onze bijzondere belangen dit veroorloven, nog altijd eene gelegenheid willen openhouden; ook dan, wanneer andere Staten, welke zich in andere omstandigheden bevinden, reeds de wapenen hebben opgevat.

»Wij meenen op eene billijke waardering van deze gedragslijn en eene goedkeuring er van, ook van de zijde der buitenlandsche mogendheden te mogen rekenen.

»In gelijke mate als Z. M. van zijnen koninklijken pligt doordrongen is, om Pruissen en Duitschland zoo lang voor de rampen van den oorlog te bewaren, als waardigheid en welvaart dit gedoogen, even zoo vastelijk heeft Z. M. besloten, om de verhevenene roeping, welke het vermogen van Pruissen in Europa in zich besluit, onder elke omstandigheid te doen gelden.

»De Regering hoopt daarbij op de toestemming des Lands en alzoo elke poging, om, 't even van welke zijde, ten einde Pruissen uit zijne onafhankelijke baan te dringen, met al die middelen te keer te kunnen gaan, welke de Voorzienigheid, ter bescherming van de Duitsche onafhankelijkheid, aan den Staat heeft in handen gesteld."

Om des noods die middelen te kunnen aanwenden, verlangt de Regering een buitengewoon krediet van 30 millioenen thalers, en zal zij, indien de omstandigheden mogten vorderen, om dit bedrag te gelde te maken, de vereischte voordragt doen tot het ondernemen eener geldleening, en het invoeren van eene belasting, waarvan de opbrengst strekt, om in de renten en de uitdelging dezer schuld te voorzien.

— De Koning heeft magtiging verleend, om eene vaste brug over den Rijn bij Keulen te bouwen.

— De Graaf van Parijs, de zoon van den overleden oudsten zoon van Koning Lodewijk Philips zal zijne militaire loopbaan aanvangen bij het leger van den Groothertog van Saksen-Weimar, en als gemeen soldaat in dienst treden.

RUSLAND.

Volgens eene telegrafische tijding uit Weenen van jl. Vrijdag, zou daar reeds een weigerend antwoord uit St. Petersburg ontvangen zijn op de door Oostenrijk ondersteunde sommatie van Engeland en Frankrijk om de Russische troepen uit de Donau-Vorstendommen terug te roepen.

— Het *Journal de St. Petersbourg* van den 6den dezer geeft weder berigt van onderscheiden giften bij de Regering van ingezetenen des rijks ontvangen. Daaronder is een geschenk van den Adelstand in het gouvernement Wladimir van 35,000 zilveren roebels ten behoeve van de Keizerlijke legers en vooral van de vloot der Zwarte zee.

— De *Czas* uit Warschau van 3 Maart verhaalt het volgende noodlottige voorval: Mw. Kullmann, eene hier zeer geachte Dame, bevond zich dezer dagen op eene soirée bij den Graaf P. Hoogstwaarschijnlijk heeft zij, zonder het te merken, met den voet op een lucifer, welke op het tapijt lag, getrapt, en die daardoor ontvlamd is. Ten minste het tapijt en het kleed van Mw. Kullmann geraakten in brand, nadat het geruimen tijd gesmeuld had, zonder dat men het bemerkte. Eerst toen zij opstond om een brief voor te lezen, steeg plotseling eene heldere vlam omhoog en omhulde oogenblikkelijk de ongelukkige vrouw. In weerwil dat alle aanwezigen dadelijk hulp toebragten, leverde haar ligchaam weldra het schouwspel van ééne enkele brandwonde op. Onder de vreeselijkste smarten legde de ongelukkige de grootste gelatenheid aan den dag. Nog 40 uren lang heeft zij geleden voor dat de dood haar verloste uit dezen akeligen toestand. Met eene bewonderenswaardige kalmte bereidde zij zich op den dood voor en hare tegenwoordigheid van geest verliet haar geen enkel oogenblik tot op haar uiteinde.

TURKYE.

De hoofdbepalingen der overeenkomst tusschen de Westersche Mogendheden en Turkye zijn: 1°. de Porte verbindt zich om niet met Rusland te onderhandelen zonder tusschenkomst der Westersche Mogendheden; 2°. zij zal maatregelen nemen, tot verbetering van het lot harer Christenonderdanen, 't geen nader aldus wordt omschreven: 1°. Afschaffing van het hoofdgeld, hetwelk thans jaarlijks door elk Christen wordt betaald. 2°. Regt der Christenen om geldig getuigenis voor het gerigt te geven. 3°. Regt om grondeigendommen te bezitten zonder onderscheid van volksstam of godsdienst. 4°. Toelating der Christenen tot burgerlijke en militaire staatsdienst.

— Eene flottille, uit 5 of 6 Turksche fregatten of korvetten bestaande, begeeft zich naar Alexandria om daar nieuwe troepen en wapenen af te halen, welke door den Onderkoning ter beschikking des Sultans zijn gesteld.

— Eene Fransche en eene Engelsche stoomboot, de Vauban en de Fury, zijn naar Sebastopol gezonden om depêches van de Admiraals der vereenigde vloot aan de Russische overheden over te brengen; zij zijn den 2den dezer in den Bosporus teruggekomen zonder de depêches te hebben kunnen afgeven, daar de Russische overheden ze niet wilden aannemen. De Officieren van het Fransche stoomfregat berigten dat aldaar met alle magt aan de versterking der vestingwerken gearbeid werd; naar hetgeen zij hadden kunnen waarnemen, schatten zij het aantal der daaraan arbeidende personen op niet minder dan 10,000.

— Het bevestigt zich dat de Russen althans vooreerst van den aanval op Kalafat hebben afgezien. Het dagblad van Kronstadt in Zevenbergen berigt dat het meerendeel der rondom Kalafat gelegerde Russische troepen den 3den dezer opgebroken en naar de zijde van den Beneden-Donau afgetrokken is.

— De uitvoer van graan uit de Donau-Vorstendommen is door de Russische overheden verboden, zullende dit verbod echter eerst met den 19den dezer in werking komen.

— De Londensche *Globe* van jl. Donderdag berigt het volgende: Het hoofddoel der zending van den Prins van Hohenzollern en den Generaal von der Groeben is, de verklaring over te brengen dat Pruissen, terwijl het voor alsnog onzijdig blijft, nimmer zijne toestemming zal geven tot eenigen maatregel strekkende om in de orde van zaken, zoo als die voor den oorlog bestond, storing te brengen, hetzij ten aanzien van de regten der Porte of van het grondgebied van eenen of anderen Staat.

Men meent dat zij mede in last hadden te spreken over een door Pruissen gevormd plan van bemiddeling. Doch het is zeker dat noch dat plan noch de verklaringen omtrent Pruissens onzijdigheid het Fransche of het Engelsche kabinet voldaan hebben. Toen de Prins van Hohenzollern daarover uitweiden wilde, vatte de Keizer zijne hand, drukte die hartelijk en zeide: »Het is mij aangenaam, Prins, u als vriend te ontvangen; doch aangaande het doel uwer zending heb ik niets anders te zeggen, als dat het daarvoor te laat is."

DENEMARKEN.

KOPENHAGEN, 13 Maart.

De telegrafische lijn is door een toeval afgebroken. De ankers van een schip in den grooten Belt, dat eensklaps door de wind heftig werd geslingerd, hebben het kabeltouw, dat de geleidraden bevatte, van een gereten. In minder dan 16 uren heeft men de stukken teruggevonden en men arbeidt reeds aan de herstelling.

OOST-INDIE.

De *Javasche Courant* meldt, dat de normaalschool bij de kweekschool tot opleiding van onderwijzers onder de Javanen, te Soerakarta, den eersten Augustus ll. geopend is met 11 leerlingen, welk aantal in de maand October tot 30 is aangegroeid.

De leeftijd der leerlingen is van 7 tot 15 jaren, de wenschelijkheid werd gevoeld dat velen hunner van jeugdiger leeftijd waren; doch er waren ook onder hen, die reeds vrij goede vorderingen in het Javaansch lezen en schrijven gemaakt hadden voor dat zij ter school kwamen.

De leerlingen zijn in 4 afdeelingen verdeeld, en de schooluren bepaald van 7 tot 10 uur 's morgens. Over iedere afdeeling is een der kweekelingen van de kweekschool als onderwijzer aangesteld, waartoe de meestgevorderden en geschiktsten zijn gekozen. Deze zijn met veel ijver werkzaam.

Het onderwijs bepaalt zich tot het Javaansch lezen en schrijven, het Maleisch lezen en schrijven met Hollandsche karakters en het rekenen; bij de meest gevorderden werd een begin gemaakt met het vertalen van 't Javaansch in 't Maleisch en omgekeerd. Hun leerlust en ijver liet niet te wenschen over, en op hun gedrag viel hoegenaamd niets aan te merken.

In het algemeen kan van deze jeugdige inrigting gezegd worden dat zij voor de toekomst goede vruchten belooft.

STADS BERIGTEN.

VERGADERING van den Gemeenteraad van Leyden, Woensdag den 22sten Maart 1854, 's namiddags ten 2 ure.

Onderwerpen:

1°. Het Kohier van het Lantaarn en Brandspuitengeld.
2°. Bestekken van Fabricage werken.
3°. Vermindering der recognitie van A. Arts tengevolge van inname van grond.
4°. Requesten van Eigenaars van huizen in de Penshal uitkomende, waarbij zij een gedeelte van dien grond in gebruik verzoeken.
5°. Request van J. A. Steyger tot in gebruik neming van gemeentegrond.

AKADEMIE-NIEUWS.

PROMOTIE AAN DE LEYDSCHE HOOGESCHOOL.

Den 20sten Maart de Heer J. C. M. Adriaans, van Leyden, in de Regten, met *Theses*.

ADVERTENTIEN.

Op den 19den Januarij jl. overleed te *Batavia* in den jeugdigen leeftijd van 23 jaren, de Heer JOHAN ABRAHAM VAN OLPEN, veel beminde en belovende Zoon en Behuwd-Zoon van

A. J. VAN OLPEN.
LEYDEN, 20 Maart 1854. A. W. E. VAN OLPEN, HUYGENS.

Voor de vele blijken van deelneming mij betoond bij de bevalling mijner Echtgenoot, betuig ik mijnen hartelijken dank.

Js. VAN HAM.

Langs dezen thans gebruikelijken weg betuigen de Ondergeteekenden hunnen opregten en gevoeligen dank voor de menigvuldige en treffende bewijzen van hartelijke deelneming, hun betoond in het smartelijk verlies van hunnen geliefden Vader.

C. J. MATTHES,
Mede uit naam van zijne Zuster en Broeder.

Bij de gehoudene Veiling op Zaturdag 18 Maart 1854, ten overstaan van Notaris Mr. H. OBREEN te *Leyden* gehouden, zijn de Percelen in Bod gebragt als volgt:

N°. 1. HUIS EN ERF aan de Hoogewoerd Wijk III. N°. 406, op ƒ 4900.—
N°. 2. HUIS EN ERF MET TUIN aan de Heerengracht Wijk VII. N°. 104, op . . . 2100.—
Verhoogd met . . . 100.—

Waarvan de finale Afslag en Toewijzing zal plaats hebben op e. k. Zaturdag 25 Maart 1854, des avonds ten 6 ure, kunnende inmiddels nog worden verhoogd ten Kantore van gemelden Notaris, alwaar nadere informatiën te bekomen zijn.

TE HUUR OF TE KOOP.

Men verlangt tegen Mei aanstaande *te Huur of te Koop*: Een fatsoenlijk WINKELHUIS, gelegen binnen deze Stad en wel bij voorkeur op de Botermarkt, of tegenover dezelve op den Nieuwen Rijn. Een voornaam vereischte is: hooge verdieping bij 6 à 7 ellen breedte.

Met *gefrankeerde* Brieven kan men zich adresseren onder de Lett. A. B. bij den Boekhandelaar P. H. VAN DEN HEUVELL, op de Breedestraat alhier.

Op Vrijdag 24 Maart 1854,

des voormiddags ten *tien* ure, zullen in de Fabriekgebouwen van den Heer F. WINSTROOM, op het Levendaal te *Leyden*, aan de meestbiedenden om *contant Geld*, in het openbaar worden verkocht eenige **FABRIEKGEREEDSCHAPPEN**, bestaande in **Weefgetouwen**, **Weerkammen**, **Kaarden** en **Kaardebollen**, en hetgeen verder te voorschijn zal worden gebragt; alsmede twee **Droogramen**, staande buiten de Hoogewoerds Poort, met derzelver bijbehoorende **Takel** en **Gereedschappen**; het *eerste* ter lengte van nabij 100 Nederl. (oude 145 el) of 26 roeden en 5 voeten; het *tweede* ter lengte van nabij 37 Ned. el (oude 54½ el) of 10 roeden en 5 voeten.

Alle welke Goederen te bezigtigen zijn den 23sten Maart 1854, van des namiddags 3 tot 6 ure.

VRIJWILLIGE VERKOOPING,

in het *Logement* aan den Burg, binnen *Leyden*, van een hecht, sterk en weldoortimmerd HUIS EN ERVE, binnen *Leyden*, met twee Boven- en twee Benedenkamers, allen Behangen en met Stookplaatsen en voorts alle vereischte gemakken, staande aan den Ouden Singel bij de Zandstraat, in Wijk V. N°. 274, breeder bij aangeplakte Billetten omschreven.

Zullende worden Geveild op Zaturdag den 25sten Maart en Afgeslagen op Zaturdag den 1sten April, beide des avonds ten 7 ure, met verhoogingen tegen genot van *een vijfde*.

Kunnende worden bezigtigd daags vóór en op de dagen der Veiling en toewijzing, tusschen 10 en 3 ure, op vertoon van een Toegangbillet van den Notaris A. B. BARKEY Nz., te *Leyden*, alwaar inmiddels nadere informatiën zijn te bekomen.

VRIJWILLIGE VERKOOPING,

in het *Heeren-Logement* aan den Burg, te *Leyden*, op Zaturdag den 1sten April 1854, bij Opveiling en op Zaturdag den 8sten April 1854, bij Afslag, beide des avonds te 6 ure, van:

N°. 1. Een hecht sterk en weldoortimmerd HUIS EN ERVE, staande en gelegen te *Leyden*, aan den Ouden Rijn, omtrent de Dolhuisbakkerssteeg, Wijk VI. N°. 119, bij het Kadaster bekend Sectie H. N°. 585, groot 87 ellen.

en voorts op Regterlijke Autorisatie.

N°. 2. Twee HUIZEN EN ERVEN, staande en gelegen te *Leyden*, op het Levendaal, Wijk III. N°. 268 en 271.

N°. 3. Een DITO gelegen als voren in de Bolwerkstraat, Wijk III. N°. 278a.

Alles te aanvaarden den 1sten Mei 1854.

Te berigtigen vóór de Veiling en Afslag, N°. 1 des Dingsdags, Donderdags en Zaturdags, van 12 tot 3 ure, mits belet vragende en de overige perceelen des Woensdags en Zaturdags, des voormiddags van 10 tot 12 ure en des namiddags van 2 tot 4 ure, terwijl nadere informatiën te bekomen zijn ten Kantore van den Notaris D. N. ROSKES, te *Leyden*.

Bij den Boekhandelaar C. C. VAN DER HOEK, alhier is verschenen:

Prof. J. VAN DER HOEVEN,

WOORDEN,

UITGESPROKEN BIJ HET GRAF VAN DEN HOOGLERAAR

C. G. C. REINWARDT,

Op den 11den Maart 1854. — Prijs 15 Cents.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

MAANDAG, 20 Maart.

		Laagst. koers.	Hoogst. koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à $2\frac{1}{2}$ pCt.	$53\frac{5}{8}$	$53\frac{11}{16}$	$53\frac{3}{16}$
Dito Certificaten . . .	» 3 »	$64\frac{1}{4}$	$64\frac{5}{8}$	[illegible]
Dito dito	» 4 »	$80\frac{3}{8}$	$80\frac{7}{16}$	$80\frac{3}{8}$
Amortisatie Syndicaat . .	» $3\frac{1}{2}$ »	—	—	—
Handelmaatschappij	» $4\frac{1}{2}$ »	$105\frac{1}{2}$	106	—
O. I. Leening	» 4 »	—	—	—
Aandeelen Holl. Spoorweg	» $4\frac{1}{2}$ »	—	—	—
Dito Rijn-Spoorweg	» $4\frac{1}{2}$ »	—	—	—
FRANKRIJK, Certif.	» 3 »	—	—	—
Dito dito	» $4\frac{1}{2}$ »	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	» 5 »	92	$92\frac{1}{8}$	$92\frac{1}{8}$
Dito dito 1828 en 1829 . .	» 5 »	92	—	—
Cert. bij dito 1831 en 1833	» 5 »	77	—	—
Dito 1840	» 4 »	70	$70\frac{1}{2}$	—
Dito bij STIEGLITZ & Co. . .	» 4 »	$67\frac{1}{2}$	$68\frac{1}{4}$	$67\frac{1}{2}$
Dito » dito Nieuwe . . .	» 4 »	—	—	—
Inschrijving in Assign. . .	» 6 »	$55\frac{1}{2}$	57	$55\frac{1}{2}$
Certificaten van dito . .	» 6 »	—	—	—
POLEN, Aandeelen 1835 . . .	fl. 500 ƒ	—	—	—
Dito Obligatiën	» 4 »	—	—	—
SPANJE, Obligatien	à 1 pCt.	$17\frac{1}{4}$	$17\frac{5}{16}$	$17\frac{5}{16}$
Dito Obligatiën . . .	» 3 »	$36\frac{1}{4}$	—	—
Dito Binnenl. à 6 m. . .	» 3 »	$32\frac{3}{16}$	$32\frac{5}{16}$	$32\frac{7}{8}$
Bewijzen Coupons		$3\frac{11}{16}$	$3\frac{3}{4}$	—
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll. .	» 5 »			
Dito	» 4 »	$52\frac{1}{2}$	$52\frac{1}{2}$	$52\frac{1}{2}$
Dito Metall.	» 5 »	$57\frac{1}{2}$	58	$57\frac{1}{2}$
Dito Nieuwe	» 5 »	$72\frac{1}{2}$	73	73
Dito 1847	» $2\frac{1}{2}$ »	$29\frac{7}{16}$	$29\frac{11}{16}$	$29\frac{1}{2}$
BELGIE, Bank	» $2\frac{1}{2}$ »	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD . . .	» $2\frac{1}{2}$ »	—	—	—
BRAZILIE, 1824 100 £ . . .	» 5 »	—	—	—
PORTUGAL te Londen . . .	» 3 »	$30\frac{3}{8}$	$30\frac{9}{16}$	$30\frac{7}{16}$
Dito dito . . .	» 4 »	—	—	—
PERU	» $4\frac{1}{2}$ »	56	$56\frac{3}{4}$	56
VENEZUELA, ...	» $3\frac{1}{2}$ »	—	—	—
MEXICO, ...	» 3 »	$22\frac{5}{8}$	$22\frac{5}{8}$	[illegible]
AMERIKA, Bankactiën . . .		$3\frac{5}{8}$	$3\frac{7}{16}$	—

Grieken $4\frac{3}{16}$.

Koers van het Geld. Beleening 3 pCt. Prolongatie $2\frac{1}{2}$ pCt.
Wissel-Disconto 3.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.